INFANTS

CAMPANYA INSTITUCIONAL
2015-2016

ESTIMA i VIU la JUSTÍCIA

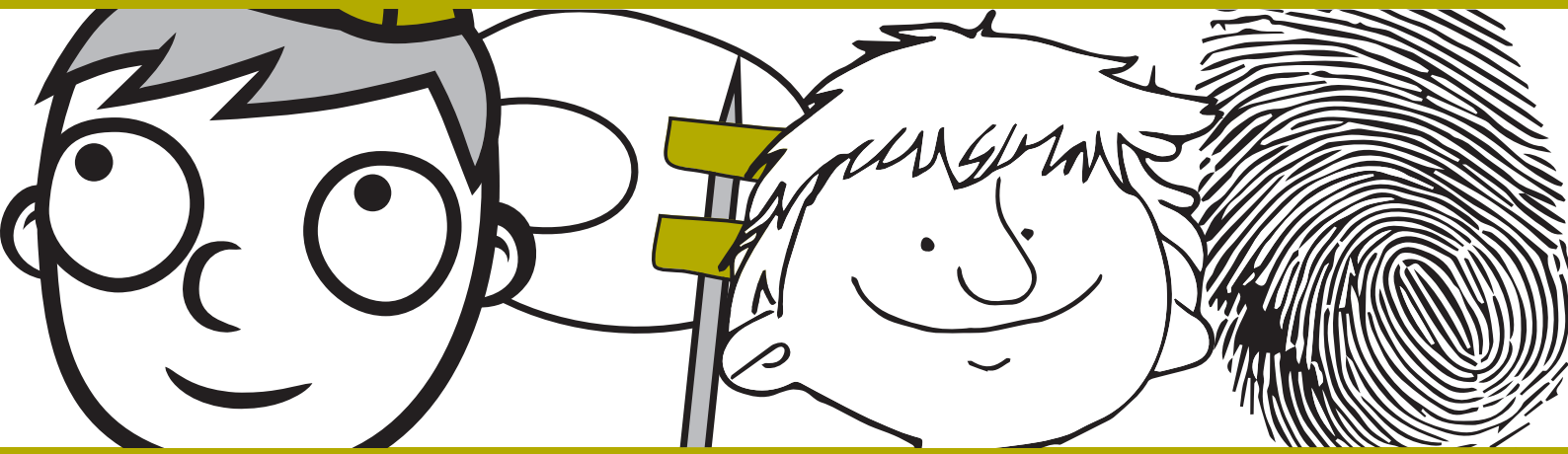

PRACTICA LA JUSTÍCIA DEIXA LA TEVA EMPREMTA

Càritas

CONTINGUT

GUIA PER A L'ANIMADOR
PRESENTACIÓ 03

CONTE
EL NOU PODER
DEL PETIT SERAFÍ 06

CONTE
LA INCREÏBLE HISTÒRIA
DEL SENYOR TÒTEM VABÉ 13

CONTE
UN GRAN DESCOBRIMENT
QUE DEIXARÀ EMPREMTA 19

PREGÀRIA
PER ESTAR A PROP TEU 27

GUIA PER A L'ANIMADOR

PRESENTACIÓ

La campanya institucional de Càritas **«Estima i viu la Justícia»** en el seu primer any de camí ha participat del lema *«Què fas amb el teu germà»?,* la nostra aposta per construir una fraternitat compromesa amb la seva arrel en el ser persones d'una sola família humana, amb la mateixa dignitat i els mateixos drets.

Ha suposat una invitació a sortir a trobar les persones, els germans i germanes, especialment els més vulnerables, per conscienciar-nos de les situacions de desigualtat i injustícia que van creixent en la nostra societat, als barris, i davant les quals mostrem la indiferència que s'ha instal·lat en les nostres vides i en la forma que tenim de percebre la realitat.

Aquest segon any de Campanya el presentem amb el tema **«Practica la justícia. Deixa la teva empremta».** És una invitació a posar la mirada en el fet que practicar la justícia, vetllar pels drets fonamentals de totes les persones i fer-los possibles, és imprescindible per eradicar la pobresa del món.

Tenir consciència que practicar la justícia és una responsabilitat de tots implica un **compromís actiu** amb la defensa dels drets propis i aliens, fent-los possibles per a tothom des del lloc que cadascun de nosaltres ocupa en la societat.

Es tracta de posar fil a l'agulla. A Càritas creiem que els éssers humans estem fets per **estimar amb compromís.** Aquesta és la seva essència, finalitat, raó de ser, el que dóna sentit a la vida de Càritas. Si Déu és Amor, l'ésser humà està creat també per ser amor. Quan no compleix la seva finalitat... s'obscureix, es corromp, s'amarga i amarga els altres, o s'evadeix en mil succedanis que l'encaminen al buit.

Per això ***PRACTICAR la JUSTÍCIA és estimar el teu proïsme,*** els teus semblants, com a tu mateix, és fer-los el que t'agradaria que et fessin a tu si et trobessis al seu lloc. És tractar amb dignitat qualsevol ésser humà, perquè és de la teva mateixa família, la humana, fill o filla del mateix Pare-Mare Déu. És no quedar indiferent davant el seu patiment i necessitat quan veu que li són arrabassats els drets i que no pot viure dignament a causa de la injustícia dels altres. És mobilitzar-se i actuar perquè el que li passa a aquesta persona a mi també em passa, el que fereix aquesta persona a mi també em fereix...

A Càritas, **treballem per la justícia.** Cal donar a cadascú «el que és seu», el que li correspon en justícia, i no es pot donar per caritat el que es deu en justícia. Aquesta és una afirmació molt repetida en la doctrina social de l'Església. La justícia és la primera exigència de la caritat. Estimar el proïsme significa respectar amb fets el proïsme en la seva dignitat personal i en els seus inalienables drets.

Càritas, en aquest segon any de Campanya, **ens fa una proposta:**

Practicar un estil de vida que ens porti a ser agents de transformació de la societat, als barris, en tots els àmbits —personals, laborals, familiars— i en tots els espais on convivim amb altres persones, i també a tenir cura del nostre hàbitat, el conjunt de la Creació.

Si som capaços d'aconseguir un equilibri entre la nostra forma de viure, de pensar i d'actuar, aconseguirem millorar el nostre entorn fent possible que la **nostra empremta de justícia i d'amor** transformi la realitat de les persones que viuen en situació de pobresa i d'exclusió.

Si ho fem així sens dubte que **deixarem una empremta sostenible per a tothom,** i aleshores podran dir de nosaltres, com van dir de Jesús: **«Va passar fent el bé»** (Ac 10, 34-38).

Com diu el papa Francesc: «Caminar sense deixar empreta no serveix per a res. A la vida s'ha de caminar com Jesús va caminar: deixant empremtes que marquin la història. Empremtes que donin vida. Això passa **comprometent-se».**

Els materials didàctics que presentem a continuació volen ser una ajuda pedagògica per estimular i impulsar el compromís solidari dels infants. Els contes que oferim aquí volen ser una eina pràctica per treballar amb ells la seva capacitat d'estimar els altres i de ser solidaris. Així, des de l'edat més primerenca començaran a adquirir empremtes de justícia es trobin on es trobin.

El nostre desig és contribuir que aconsegueixin ser allò per al qual han estat creats, AMOR COMPROMÈS, i així, com diu el sant pare Francesc, puguin deixar, pel seu pas per aquest món, empremtes de VIDA.

MATERIALS DIDÀCTICS

CONTE:

EL NOU PODER DEL PETIT SERAFÍ

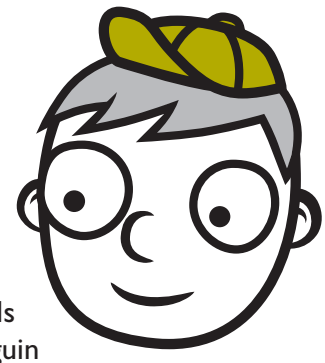

Per treballar amb infants de 4 a 7 anys
(Educació Infantil i Primer Cicle de Primària)

La finalitat del conte i de les seves activitats és despertar o potenciar en els infants l'actitud d'estar sempre atents a les necessitats o problemes que puguin tenir les persones que hi ha al seu voltant, i ajudar-les en el que puguin. Cultivant aquesta actitud des de ben menuts, faran possible que en ells creixi, de manera natural, el practicar la justícia.

CONTE:

LA INCREÏBLE HISTÒRIA DEL SENYOR TÒTEM VABÉ

Per treballar amb infants de 7 a 11 anys
(Educació Primària)

Amb aquest conte volem que l'infant vegi que la indiferència davant els problemes dels altres és un dels mals més greus, perquè la indiferència és precisament el que permet que existeixi i regni la injustícia en aquest món. Per això convidem l'infant a estar atent a les necessitats i problemes que puguin tenir les persones del seu voltant, i que s'adoni també que si les escolta de cor, és a dir, si és deixa tocar el cor per aquestes persones, les ajudarà de cor; i quan això passa... es produeixen autèntics «miracles», els miracles que provoca la solidaritat fraterna.

CONTE:

UN GRAN DESCOBRIMENT QUE DEIXARÀ EMPREMTA

Per treballar amb infants de 7 a 11 anys (Educació Primària)

La finalitat d'aquest conte és que els infants es conscienciïn que la nostra forma de comportar-nos amb els altres, el que els diem o fem, deixa sempre empremta, bona o dolenta. Volem proposar-los que s'esforcin a deixar bones empremtes en les vides de les persones amb què es troben cada dia. I no només això, sinó ajudar-los també a esborrar les empremtes negatives que hagin pogut rebre d'altres persones. Així s'exercitaran diàriament a deixar empremtes de justícia.

PREGÀRIA:

PER ESTAR A PROP TEU

Per a infants de 7 a 11 anys (Educació Primària)

Oferim als infants un espai per a la pregària, volem que s'acostin a Jesús, volem deixar-los temps perquè hi entrin en relació, que li parlin, que el coneguin, i que sigui Jesús qui amari els seus cors del que significa practicar l'autèntica justícia… estimar el proïsme com a ells mateixos.

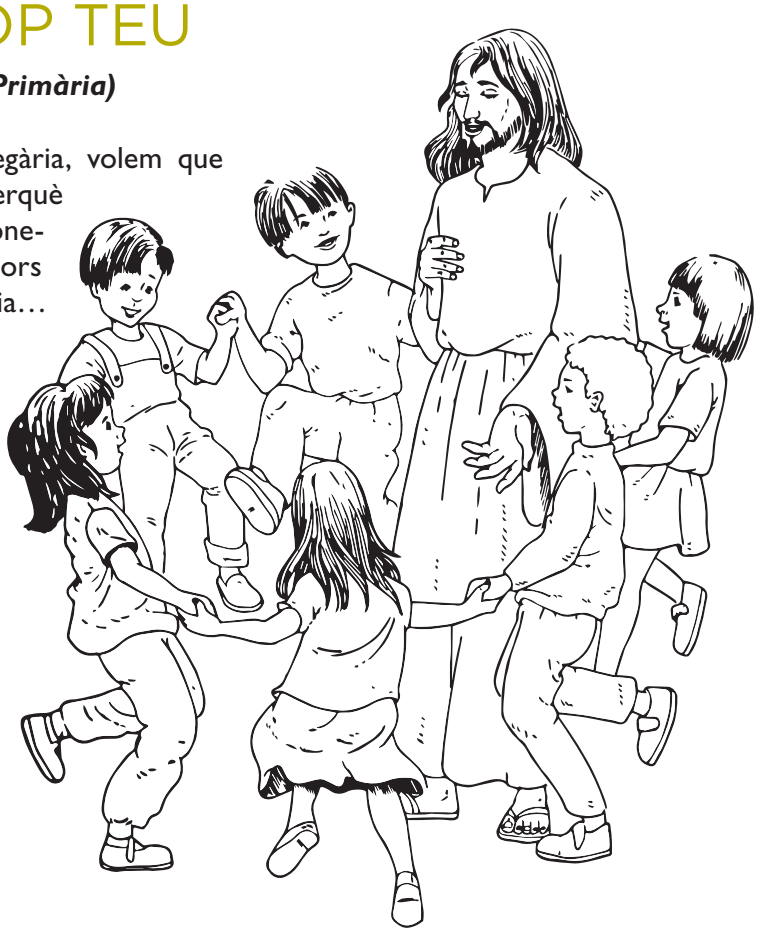

PER A EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA (4-7 ANYS)

Conte per ser explicat per l'educador

EL NOU PODER DEL PETIT SERAFÍ

Un bon dia, el petit Serafí estava al pati de l'escola
jugant feliç i content,
quan de sobte
es picà el front amb la mà dient:

— **Mosca!, m'he deixat l'entrepà a casa, i tinc tanta gana que em menjaria una vaca grassa!**

Aleshores el petit Serafí
es tocà la panxa amoïnat,
perquè li udolava com una fera engabiada.

(Ara tots fem con en Serafí,
ens posem la mà a la panxa
i udolem com una fera engabiada.)

De seguida,
una nena molt atenta
se li apropà i li digué tota contenta:

— **M'he adonat que tens gana.**
Té un tros del meu entrepà
i així la panxa no et farà rau-rau.

En Serafí, sorprès, va fer un bot d'alegria,
li donà les gràcies i s'ho menjà tot en un tres i no res,
mentre la nena se n'anava caminant enriolada.

(Ara, tots a la vegada, fem
un bot d'alegria, com en Serafí.)

L'endemà,
en Serafí seia a terra, al pati,
intentant cordar-se el cordó de la sabata.
Però com que no se'n sortia,
es rascava el cap rumiant com ho faria.

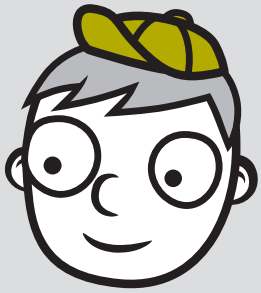

(Ara tots a la vegada fem con en Serafí,
ens rasquem el cap amb una mà
i amb l'altra ens toquem una sabata.)

Aleshores, la mateixa nena atenta del dia abans,
s'hi acostà i li va dir tota contenta:

— **M'he adonat que tens la sabata descordada.**
Si vols t'ajudo a cordar-la.

En Serafí, sorprès, va fer un bot d'alegria,
va aprendre a cordar-se la sabata, donà les gràcies a la nena,
que se n'anava caminant enriolada.

(Ara fem tots a la vegada
un bot d'alegria, com en Serafí.)

Un altre dia en Serafí caminava pel pati de l'escola
nerviós com un ós,
anant cap aquí i cap allà,
mirant el terra ple d'ànsia,
perquè havia perdut,
un cromo molt valuós.

(Ara tots farem com en Serafí, mirarem a terra
buscant alguna cosa que hem perdut,
i ens mourem d'un lloc a l'altre
cercant ansiosament.)

En aquell moment, la nena atenta,
s'acostà a Serafí i li digué contenta:

— **M'he adonat**
que has perdut alguna cosa molt preciosa,
i per casualitat, en un pati del costat, un cromo molt valuós he trobat.
Potser és el que busques.

En Serafí, sorprès, va fer un bot d'alegria,
va agafar el valuós cromo
i li donà les gràcies emocionat,
mentre la nena se n'anava caminant enriolada.

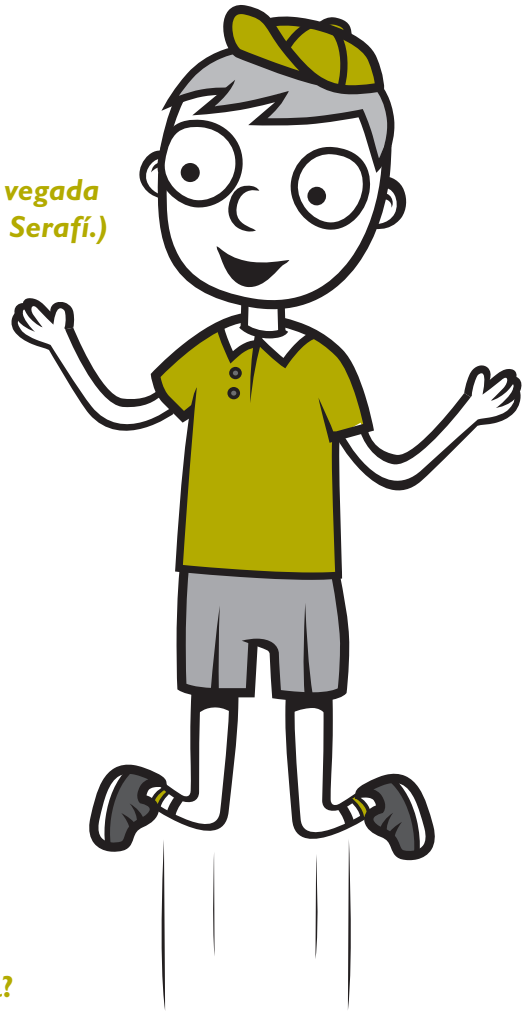

(Ara farem tots a la vegada un gran bot d'alegria, com en Serafí.)

Aleshores en Serafí se n'anà rere la nena
per preguntar-li com es deia,
i per què l'ajudava tant,
i com és que sempre l'encertava.

La nena li digué que es deia Paula,
i que tenia un gran poder a la mirada.
Només de mirar els qui hi ha al seu costat
ja sap si n'hi ha cap que passa necessitat.
I quan el descobreix
li dóna un cop de mà per ajudar-lo
Aleshores una gran joia
li omple la panxa de pessigolles.

En sentir-ho, en Serafí obre els ulls com taronges i
sense dubtar diu:

— **Jo també vull que la panxa se m'ompli de pessigolles.
M'ensenyes a tenir el mateix poder de la teva mirada?**

En respondre la Paula que sí,
en Serafí va fer un bot d'alegria.

(Ara farem tots a la vegada un bot d'alegria, com en Serafí.)

I des d'aquell dia
en Serafí aprengué de la Paula
el gran poder de la seva mirada.

La Paula li va ensenyar a fixar-se en les cares
per descobrir el que els seus gestos significaven.
N'hi havia de moltes menes.

Hi havia cares tristes ***(…Ara tots posem cara trista).***
Hi havia cares enfadades ***(…Ara tots posem cara d'enfadats).***
Hi havia cares espantades ***(…Ara tots posem cara d'espantats).***
Hi havia cares preocupades ***(…Ara tots posem cara de preocupats).***
Hi havia cares avorrides ***(…Ara tots posem cara d'avorrits).***
Hi havia cares de dolor ***(...Ara tots posem cares adolorides).***
Hi havia cares de cansament ***(...Ara tots posem cares cansades).***
Hi havia cares d'aclaparament, de nerviosisme ***(Ara tots posem cara d'aclaparats o de nerviosos per alguna cosa).***

... I hi havia moltes altres cares

La Paula també li ensenyà a fixar-se en els gestos,
grans o petits,
que les persones fem
amb les mans o el cos.

Per exemple, per dir sense paraules que tenim gana.

(Ara tots diem sense paraules que tenim gana.)

O per dir sense paraules que necessitem ajuda o que algú ens ajudi.

(Ara tots diem sense paraules que necessitem ajuda.)

O per dir sense paraules que tenim fred.

(Ara tots diem sense paraules que tenim fred.)

O per dir sense paraules que tenim calor.

(Ara tots diem sense paraules que tenim calor.)

O per dir sense paraules que ens hem fet mal.

(Ara tots diem sense paraules que ens hem fet mal.)

O per dir sense paraules que estem tristos i deprimits.

(Ara tots diem sense paraules que estem tristos i deprimits.)

O per dir sense paraules que tenim un problema molt gros que no sabem resoldre i que estem pensant com fer-ho.)

(Ara tots diem sense paraules que tenim un problema molt gros i que hi estem pensant.)

I molts gestos més.

En Serafí va aprendre tant de la Paula,
que va arribar a tenir el mateix poder de la seva mirada.
Sabia el que els passava a les persones que l'envoltaven
només de mirar-les a la cara,
o de fixar-se en els gestos, grans o petits,
que feien amb els seus cossos sense adonar-se'n.

Així, tal com la Paula feia,
en Serafí va començar a descobrir
qui tenia alguna necessitat o ho passava malament,
i sense dubtar-ho de seguida anava a ajudar-lo.
I amb gran alegria, en Serafí notava
pessigolles a la panxa,
sempre que així es comportava.

I vet aquí un gos,
i vet aquí un gat,
aquest conte empessigollat,
heus ací que s'ha acabat.

(Ara tots fem pessigolles a la panxa de la persona que tenim a la nostra dreta, i després a la que tenim a l'esquerra, per acabar alegrement.)

José Real Navarro

PREGUNTES PER AL DIÀLEG

1. La Paula, al principi del conte, ajuda en Serafí en tres coses. Quines són?
2. Què feia sempre en Serafí després que la Paula l'ajudés a solucionar un problema?
3. En què consistia o quin era el poder que tenia la Paula? ¿Com li va ensenyar al Serafí?
4. Què li passava a la panxa de la Paula quan ajudava algú?
5. ¿Recordeu alguna cosa que hàgiu fet per ajudar algú que tenia algun problema o necessitat? (Qui aixequi la mà explicarà el que va fer i després l'educador li preguntarà com es va sentir en ajudar una altra persona.)
6. Per què en sentim bé, contents, quan ajudem a solucionar un problema o necessitat a altres persones?
7. Com ens sentim qual algú ens ajuda?

Activitat:
L'antifaç amb poders

L'educador lliurarà a cada infant l'antifaç que hi ha a l'últim full perquè el pintin de colors i el retallin. Els explicarà que aquest antifaç dóna poders als ulls perquè els seus propietaris puguin adonar-se de les necessitats que tenen les persones del nostre voltant. D'aquesta manera tindrem el mateix poder que tenien la Paula i en Serafí.

Un cop retallat l'antifaç, l'infant agafarà un llapis i l'enganxarà amb dues tires de cel·lo a un extrem de la part del darrere de l'antifaç, a manera de mànec per agafar l'antifaç.

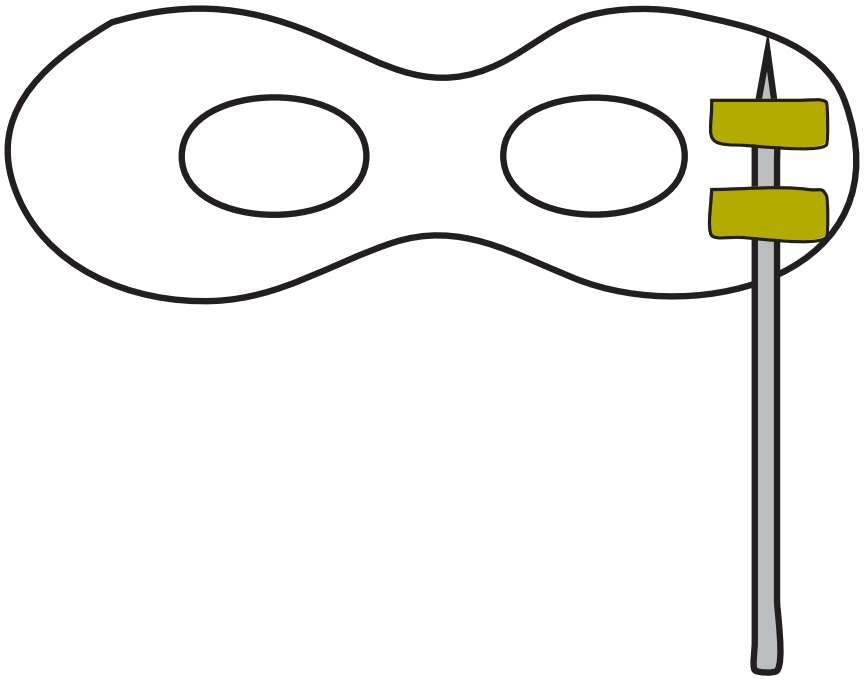

Joc:
El poder de la mirada

L'educador triarà a l'atzar un infant i el col·locarà davant de la resta. Sense que els altres infants ho puguin sentir, dirà a l'infant unes paraules —que reflecteixen un problema o necessitat— que aquest haurà de representar amb mímica, sense paraules, a la resta de companys perquè l'endevinin. Tots hauran de portar posat l'antifaç per poder mirar la mímica que fa el company.

Quan els altres infants ho endevinin, es triarà un altre nen per continuar jugant, i així successivament fins que tots els infants hagin fet una representació amb mímica.

Aquest són els problemes o necessitats que l'educador anirà dient als infants, que ho hauran d'escenificar amb mímica i gestos:

1. Tinc gana.
2. Tinc set.
3. Sóc pobre, no tinc diners.
4. He caigut i em fa molt mal el peu.
5. No tinc casa.
6. He perdut la pilota.
7. Estic molt avorrit.
8. M'han atonyinat.
9. M'he perdut.
10. Estic malalt.
11. Ningú no vol jugar amb mi.
12. Estic molt cansat.
13. No sé cordar-me la sabata.
14. Vull agafar una cosa però està massa amunt, no hi arribo.
15. Tinc molt de fred.
16. Tinc por del gos que m'està bordant.
17. Plou i no tinc paraigua.
18. M'estic marejant.
19. Necessito una goma d'esborrar.
20. Necessito una maquineta de fer punta.
21. Necessito un mocador per mocar-me.
22. Necessito un llapis per escriure.
23. M'estic fent pipí.
24. Tinc molta son.

Un cop acabat el joc, l'educador animarà els infants que durant una setmana es fixin en els pares, germans, familiars, amics i companys de classe perquè puguin adonar-se de si tenen cap necessitat o problema i poder-los ajudar, com feia la Paula amb en Serafí.

I perquè no se n'oblidin, els demanarà que deixin l'antifaç en un lloc visible de la seva habitació, on el puguin veure sempre, perquè recordin que han de fixar-se en com es troben les persones del seu voltant i així poder-les ajudar en el que puguin.

El poder de la mirada
per ajudar els altres

El poder de la mirada
per ajudar els altres

El poder de la mirada
per ajudar els altres

El poder de la mirada
per ajudar els altres

PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA (7-11 ANYS)

Conte

LA INCREÏBLE HISTÒRIA DEL SENYOR TÒTEM VABÉ

El senyor Tòtem Vabé vivia sense problemes a la Gran Ciutat. Res no el preocupava. Vivia còmodament. Tot li anava bé, tot li funcionava. Fins que una nit, mentre dormia, es va formar una tempesta sobre la Gran Ciutat. De sobte, un tro desfermat va entrar per la finestra de casa seva, es passejà pel menjador i arribà a la cambra on Tòtem Vabé dormia i, un cop dins, el tro li va entrar per una orella, es va passejar per l'òrbita dels seus ulls i va sortir per l'altra orella. Aleshores marxà per la finestra fent un gran terrabastall.

El senyor Tòtem Vabé es va despertar espantat i mig sord. Les orelles li feien zum-zum. I des d'aquell dia no parava de sentir sempre aquest zum-zum, com si les coses li passessin pel costat a gran velocitat. Anés on anés el zum-zum l'eixordava. Només quan dormia deixava de sentir aquest zum-zum tan enutjós. Així que el senyor Tòtem Vabé decidí anar a cal metge a fer-se mirar les orelles. El doctor, després d'examinar-lo, li va dir que tenia les orelles la mar de bé. És més, el doctor, sorprès, li va dir que no havia visitat mai cap persona amb una capacitat auditiva tan gran. Però no va poder explicar-li l'origen d'aquells brunzits ni com guarir-lo.

Un matí, de bona hora, en sortir de casa per anar a la feina, al senyor Tòtem Vabé li va passar una cosa espectacular: ara ja no solament sentia el zum-zum enutjós, sinó que a més a més s'adonà que veia l'estela que deixava el zum-zum en passar pel seu costat (com l'estela que deixen els avions pel cel). No podia creure el que els seus ulls veien, però era cert, infinitat d'esteles passaven pel seu costat provocant aquell zum-zum. I tot seguit, s'allunyaven en la mateixa direcció i es perdien més enllà. Tot molt misteriós.

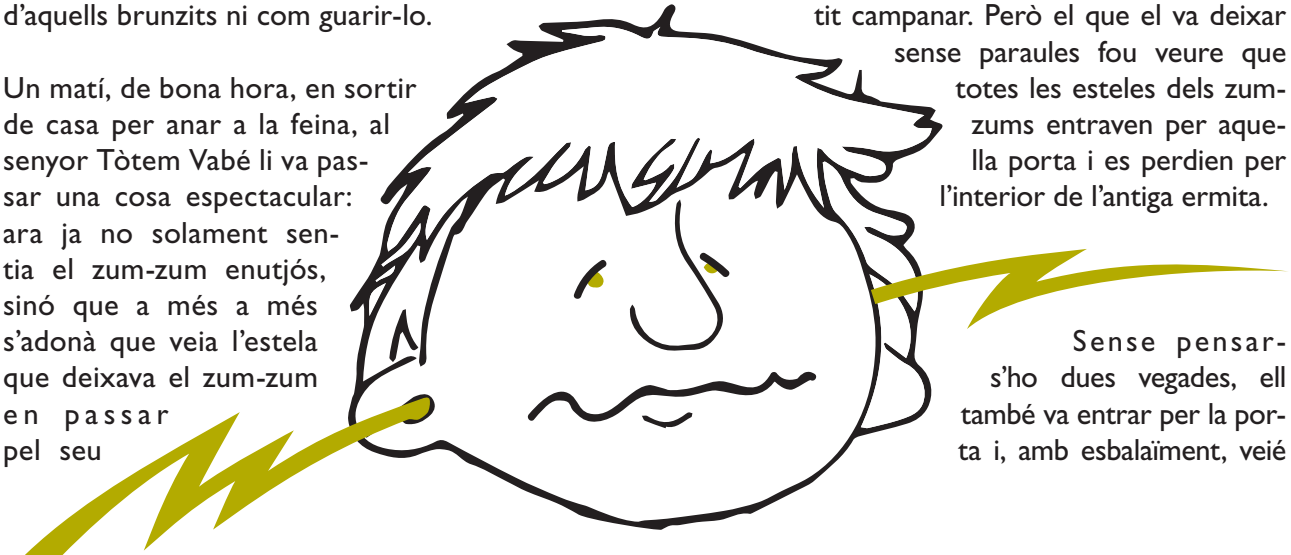

Sense pensar-s'ho dues vegades, el senyor Tòtem Vabé va pujar al seu cotxe, el va engegar i començà a seguir les esteles. Volia saber cap a on anaven aquells zum-zums que només podia sentir ell, les esteles dels quals també només veia ell. Després de conduir hores, va arribar a un punt on la carretera acabava i començava la muntanya. Va haver de continuar a peu per un caminoi serpentejant que pujava cap amunt pel suau vessant de la muntanya. Ja era capvespre i les esteles dels zum-zums no es podien ni comptar. Semblava que totes es dirigien a un mateix lloc.

El senyor Tòtem Vabé, sense deixar de seguir-les, va arribar a una planícia en la qual els últims raigs de sol il·luminaven les runes dels que semblava haver estat una antiga ermita, de la qual només quedaven quatre parets, la porta principal i part del petit campanar. Però el que el va deixar sense paraules fou veure que totes les esteles dels zum-zums entraven per aquella porta i es perdien per l'interior de l'antiga ermita.

Sense pensar-s'ho dues vegades, ell també va entrar per la porta i, amb esbalaïment, veié

que totes les esteles es colaven per una escletxa que hi havia al terra, sota mateix d'on hi havia l'altar de l'ermita. I tots els zum-zums es perdien en les profunditats d'aquella escletxa. El senyor Tòtem Vabé va acostar l'orella a l'escletxa per intentar sentir alguna cosa. I aleshores va passar una cosa inexplicable: allà al fons, en aquella profunditat, els zum-zums van deixar de ser zum-zums i es convertiren en infinitat de paraules que voletejaven per les entranyes d'aquella escletxa, i que ara ja podia escoltar amb tota nitidesa. Eren paraules com aquestes: «Tinc gana»; «Necessito feina»; «Fes-me un favor»; «Necessito ajuda»; «No hi ha dret»; «Justícia»; «No puc més»; «Respecte»; «No tinc diners per pagar els medicaments»; «Dóna'm un cop de mà»; «No em trobo bé»; «Em fa mal»; «M'he quedat sense casa»; etcètera.

El senyor Tòtem Vabé es va quedar bocabadat escoltant totes aquestes paraules. Però encara es va esglaiar més en adonar-se que al costat de l'escletxa per on intentava mirar i escoltar hi havia una làpida de marbre partida per la meitat en la qual es podia llegir la inscripció següent: «Aquí jeuen les paraules que ningú sent». En aquell moment va descobrir, esglaiat, que aquella escletxa de l'ermita era el lloc on anaven a parar les paraules que no trobaven ningú que volgués escoltar-les. Eren paraules de persones necessitades d'ajuda que ningú havia volgut escoltar a la Gran Ciutat.

Per primera vegada, el senyor Tòtem Vabé es va adonar que hi havia persones a qui les coses no els anaven tan bé com a ell. Amb el cor encongit, s'alçà i marxà d'aquell lloc sense saber per quina raó havia estat ell el triat per sentir els zum-zums d'aquestes paraules i descobrir el lloc on es refugiaven. Amb aquests pensaments, ja de nit, començà a baixar muntanya avall. I al mateix temps que ell ho feia, els milers i milers de paraules que vivien dins l'escletxa l'acompanyaven voletejant al seu voltant. I és que com que havien trobat algú que les havia escoltat, ja no podien quedar-se allà dins.

El senyor Tòtem Vabé, sense entendre res del que passava, va pujar al cotxe i es va dirigir a la Gran Ciutat; i totes les paraules el seguien fent un soroll de mil dimonis, un soroll semblant a un tro. I tots els habitants de la Gran Ciutat, en arribar el cotxe del senyor Tòtem Vabé, van pensar que s'acostava una tempesta a causa del soroll que feien les paraules que seguien el cotxe.

Però quan el cotxe es va aturar, les paraules es van acomiadar afectuosament del seu rescatador, el senyor Tòtem Vabé, i se'n van anar en mil direccions diferents i entraren per finestres, habitacions, cuines, salons, saletes, cinemes, botigues, teatres, centres comercials, hotels, oficines de l'ajuntament, camps de futbol… En qualsevol racó de la Gran Ciutat on hi havia un ésser humà amb dues orelles per sentir-les, allà anaven a parar. I aquestes paraules, aquella nit no deixaren de fer zum-zum a les orelles de cada persona fins aconseguir entrar-hi i arribar al fons del cor de cadascuna d'elles.

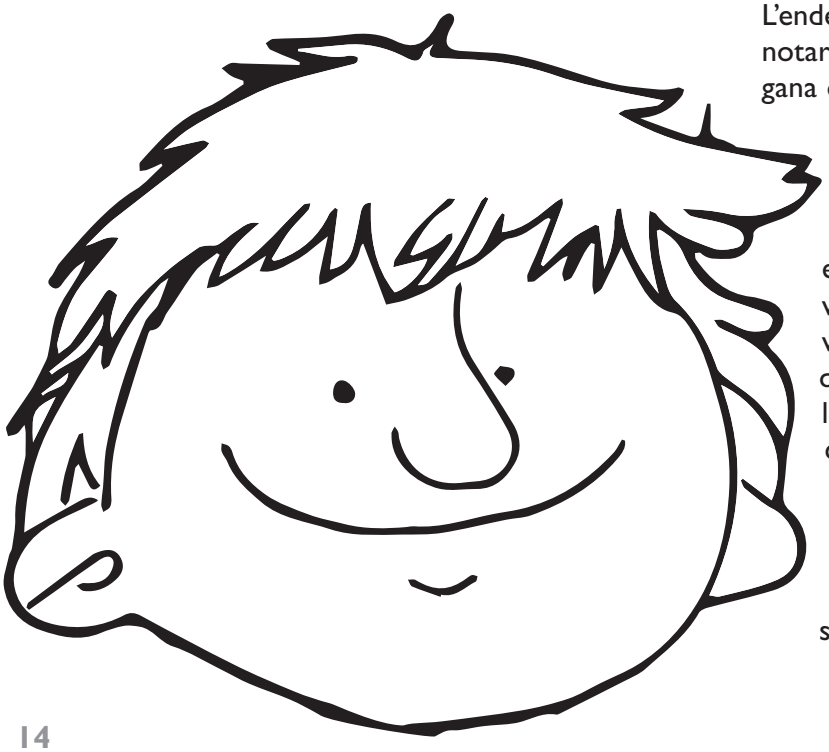

L'endemà, els efectes de tot això es van deixar notar de seguida a la Gran Ciutat: els qui passaven gana quedaren saciats; els qui no tenien feina van ser ajudats; els qui no tenien casa en van trobar una; els qui estaven sols van trobar companyia; els qui patien van ser consolats; els tractats injustament van trobar justícia; els rebutjats van rebre acolliment; els pobres van deixar de ser-ho. El senyor Tòtem Vabé va quedar astorat de veure els grans miracles que es produïen en ser escoltades les paraules des del cor. I així fou com ell també va començar a sentir-hi. D'aleshores ençà s'ha preocupat perquè tot anés bé als qui tenia al seu voltant... i per aquesta raó va haver de canviar-se el nom, ja que si el veiéssiu actualment comprovaríeu que ara es diu... senyor Tòtens Vabé.

José Real Navarro

PREGUNTES PER AL DIÀLEG

L'educador farà les preguntes oralment perquè el grup les respongui també oralment.

1. El tro, ¿què va provocar al senyor Tòtem Vabé?
2. Per què creus que el senyor Tòtem Vabé fou elegit per escoltar el zum-zum de les paraules?
3. Les paraules, ¿on s'amagaven?
4. Quines paraules va escoltar dins l'escletxa? Per què estaven allà dins, les paraules?
5. Per què les paraules van anar totes darrere el senyor Tòtem Vabé?
6. Quin efecte van provocar les paraules quan van arribar totes a la Gran Ciutat? I quin efecte van provocar en el senyor Tòtem Vabé? Per què va canviar de nom, el senyor Tòtem Vabé?
7. Quan alguna persona s'afecta o es commou davant un problema que li expliques i se'n preocupa, és senyal que la persona t'escolta des del cor, que l'importa el teu problema, el que et passi a tu. Quines coses impedeixen que escoltem així, des del cor? Quines coses fan que siguem indiferents davant els problemes o necessitats dels altres?
8. ¿T'ha passat mai que davant un problema o necessitat que has tingut, ningú no t'hagi fet cas, encara que l'expressessis?
9. Quins problemes del món desapareixerien si tots ens escoltéssim de cor i no hi hagués tanta indiferència? Feu-ne una llista.
10. Com resumiries en una frase el missatge que vol dir aquest conte?

Activitat 1:
Sempre a l'escolta

L'educador lliurarà fotocopiada aquesta activitat, que es troba a la pàgina següent. Una vegada l'hagin acabada posaran en comú el que han escrit.

Sempre a l'escolta

Escriu dins aquests llamps aquelles frases o paraules que parlen de necessitats, problemes o situacions difícils que pateixen persones que demanen ajuda i que, segons la teva opinió, haurien de trobar sempre algú que les escoltés de cor i posés fil a l'agulla per ajudar-les. És a dir, que mai les seves paraules anessin a parar a l'escletxa de l'ermita, com passa en el conte. Després explica als altres per què les has triades.

Activitat 2:
Mural

L'educador, sobre un paper continu gran o sobre una cartolina, dibuixarà i retallarà una figura humana i li enganxarà al pit un cor vermell. Donarà a cada infant un tros de serpentina i demanarà que hi escriguin totes les paraules que han escrit dins els llamps durant l'activitat 1.

Quan tot això estigui fet, faran un mural enganxant a la paret, amb cel·lo, les serpentines i la figura humana. Ho faran de tal manera que les serpentines es dirigeixin totes cap a les dues orelles de la figura humana, com si fossin les esteles de les paraules del conte. I la figura humana simbolitza que les escolta de cor, i quan això passa… de les seves mans surten «miracles».

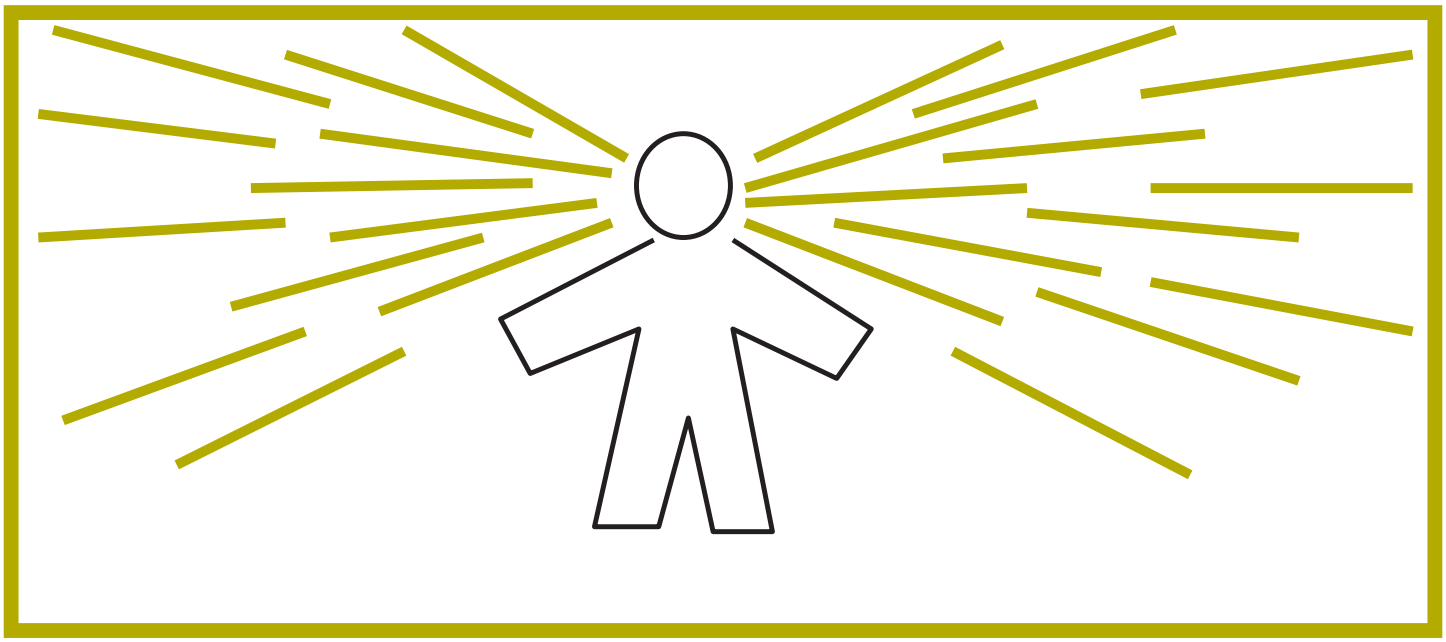

Les paraules que ningú va voler escoltar es van amargar sota l'altar de l'ermita. L'altar simbolitza Jesús. Ell escolta i atén totes les persones que pateixen per qualsevol motiu o necessitat. Ell escolta a qui ningú vol escoltar, qui es queda sol amb el seu problema. Al cor de Jesús s'hi guarden totes les paraules que aquestes persones emeten demanant ajuda. No hi ha cap paraula de cap persona necessitada que Jesús no escolti, i no hi ha cap persona necessitada dins el cor de la qual Jesús no hi sigui per acompanyar-la, enfortir-la o alleugerir-la. A més a més, Jesús necessita persones com el senyor Tòtens Vabé que escoltin aquestes paraules, que les rescatin de l'oblit i les portin a les orelles de qui pugui solucionar els seus problemes.

Jesús necessita de nosaltres perquè siguem les seves orelles i les seves mans, ajudant els qui estan al nostre voltant quan tenen un problema o necessitat. Aleshores ens adonarem dels «miracles» que som capaços de fer quan escoltem i ajudem de cor els altres. Aquesta és la missió i raó de ser de **Càritas** i de tots els seus voluntaris els quals, en nom de la comunitat cristiana, es converteixen en les orelles i les mans que ofereixen aquesta ajuda gratuïta que tants «miracles» provoca en les persones més necessitades.

Quins "miracles" pots fer tu als altres, és a dir, quines coses bones poden aconseguir els altres gràcies a la teva ajuda? Per exemple, algú que no té amics, gràcies a la teva ajuda coneix més gent i aconsegueix un grup d'amics; per exemple, algú a qui molts rebutgen i que tu acceptes i aculls; per exemple, algú que ha suspès una assignatura i que amb la teva ajuda aconsegueix recuperar-la. Fes una llista d'aquests «miracles» que pots fer tu mateix als altres, per petits o insignificants que et semblin. Escriu-los al voltant del dibuix que tens aquí sota.

Quan ajudem de cor es produeixen grans «miracles»

(encara que siguin coses aparentment petites)

PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA (7-11 ANYS)

Conte

UN GRAN DESCOBRIMENT QUE DEIXARÀ EMPREMTA

Hi havia una vegada una nena que, jugant a les golfes de casa de l'àvia, va trobar un antic bagul. A dins només hi havia roba molt antiga. Però al fons de tot va trobar-hi una capseta de fusta. En obrir-la amb molta cura, veié que hi havia una petita llibreta i unes ulleres fosques, com de sol, amb vidres rodons. A la portada de la llibreta hi havia escrit, en lletres majúscules, aquest títol: **«EL MÓN SECRET DE LES EMPREMTES».**

La nena, morta de curiositat, va agafar la capseta i se'n va anar a un racó del jardí de la casa de l'àvia i es va posar a llegir la llibreta misteriosa que semblava haver estat escrita més de 100 anys enrere. El pas del temps havia fet que la tinta s'esborrés una mica. Allò era molt emocionant. Era tot un descobriment per a la nena. Va començar a llegir-la amb molt d'interès, i heus aquí el que deia la primera pàgina.

CAPÍTOL 1
Estudi de camp: característiques de les empremtes digitals

El món de les empremtes digitals és molt particular, neixen de les mans dels humans. Allà on un humà deixa la mà, allà deixa la seva empremta. Cada humà té la seva empremta personal, així que són infinitat les empremtes que els humans deixen, diàriament, allà on es troben. Les empremtes estan sobre tota mena de coses i llocs, i també damunt les persones.

El que ningú sap és que quan els humans dormen, les empremtes cobren vida, es mouen i actuen. Si les han deixat sobre objectes o coses, s'hi passegen i ho exploren, i allà es queden tranquil·lament. Un destí com aquest és molt trist i avorrit, perquè l'empremta no pot desplegar tots els seus poders. Però si l'empremta cau sobre un ésser humà, la cosa canvia. Les empremtes tenen un poder inimaginable en el món dels humans.

Podríem dir que el món de les empremtes digitals és igual que el món dels humans. Es comporten igual que ells perquè han nascut de les seves mans, dels dits, tenen la mateixa identitat que la persona. Per això tenen les mateixes coses bones i les mateixes coses dolentes que els humans. Així, en el món de les empremtes, n'hi ha de bones i de dolentes. Aquí n'hi ha algunes:

Empremta d'AMISTAT

Empremta d'ALEGRIA

Empremta de SOLIDARITAT

Empremta de FRATERNITAT

Empremta de RESPECTE

Empremta d'ACOLLIDA

Empremta de PAU

Empremta de PERDÓ

Empremta de GENEROSITAT

Empremta d'Afecte, Amor

Empremta d'AGRESSIÓ

Empremta de REBUIG

Empremta d'ENGANY

Empremta d'ODI

Empremta d'HUMILIACIÓ

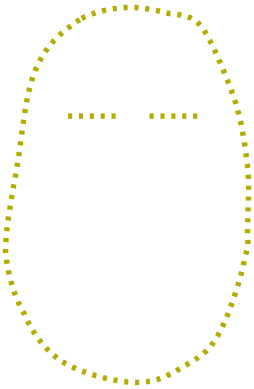

Empremta d'INDIFERÈNCIA

Empremta de MENYSPREU

Empremta d'INSOLIDARITAT

Empremta de CALÚMNIA

Empremta d'ASSETJAMENT

La nena va quedar sorpresa veient la quantitat d'empremtes diferents. Qui era la persona que les havia descobert i identificat? Qui era la persona que havia escrit la llibreta? Molt encuriosida, va continuar llegint el que quedava d'aquest capítol, i feia així:

Es podria pensar que aquestes empremtes queden enganxades a un ésser humà només si aquest és tocat per un altre ésser humà, però no és així. Les empremtes tenen el poder de quedar enganxades a una persona sense necessitat que una altra persona la toqui; n'hi ha prou que aquesta li digui o li faci alguna cosa perquè l'empremta, misteriosament, viatgi cap a la primera persona i s'hi enganxi.

Per exemple, algú pot pegar una bufetada a una altra persona i l'empremta de la seva agressivitat li quedarà enganxada a la cara; però si en comptes de pegar-li la insulta, l'empremta de la seva agressió verbal també viatjarà misteriosament fins a l'orella d'aquesta persona i se li quedarà enganxada. Les empremtes són molt hàbils viatjant d'aquesta manera. Fins i tot són capaces de recórrer distàncies molt grans.

Quan és de nit i els éssers humans dormen, totes les empremtes que al llarg del dia s'han enganxat als seus cossos cobren vida i comencen a moure's. És en aquest moment que les empremtes posen en pràctica un dels seus poders més grans, el més misteriós. Estiguin on estiguin enganxades, ràpidament es desplacen cap al cap de l'ésser humà en què estan, li busquen el front i s'hi enganxen ben fort. Del front estant, es fiquen dins la seva ment per fabricar pensaments bons o dolents dins aquesta persona, segons siguin un tipus d'empremta o un altre.

Per exemple, si una persona ha rebut d'una altra una empremta agressiva, a partir d'aquest moment la seva ment no pararà de fabricar pensaments de rancor, ressentiment, odi, venjança, agressivitat. I al contrari, si ha rebut una empremta d'amistat, fabricarà pensaments d'afecte, amistat, benestar, confiança, alegria.

Aquest és el gran poder de les empremtes sobre els humans. Sigui una empremta bona, sigui una empremta dolenta, els efectes que provoca en una persona no tenen límit de temps, poden durar tota la vida.

La nena, en llegir això, va quedar esgarrifada del gran poder que tenen les empremtes. Va continuar llegint amb molt d'interès, va passar a la pàgina següent i hi va llegir: ***«El gran descobriment de com esborrar els efectes negatius de les empremtes».*** Però només hi havia escrit el títol; la resta, s'havia esfumat, la tinta s'havia esborrat. La llibreta no tenia més capítols escrits. I la nena va restar desconcertada. Qui li diria ara en què consistia aquest gran descobriment?

Va tornar la llibreta a la capsa, i va tornar a veure aquelles estranyes ulleres de vidres foscos. Se les va posar amb compte, s'aixecà per sortir a fer una volta pel carrer amb les ulleres posades. Semblava com si portés ulleres de sol. Però va passar una cosa extraordinària: quan es fixava en les cares de les persones amb què es creuava, veia que els seus fronts eren plens d'empremtes. I eren com les que havia vist dibuixades a la llibreta.

Hi havia persones que només portaven empremtes bones al seu front; altres que només en portaven de dolentes; i la majoria portava empremtes bones i empremtes dolentes, totes barrejades. Era increïble!

En aquest moment es va creuar amb una companya de classe que anava a fer un encàrrec. La nena veié que la companya duia enganxades al front tres empremtes que va reconèixer com les empremtes de rebuig, indiferència i menyspreu. Algú de l'escola les hi havia deixat enganxades mitjançant alguna cosa que li havia dit o fet.

Quant dolor li devien estar provocant aquestes empremtes, va pensar la nena. Aleshores s'hi va acostar, la va abraçar i li va dir si aquell cap de setmana volia anar a casa de la seva àvia per jugar plegades i després berenar amb les amigues. La companya li va respondre que sí, molt agraïda, i

se'n va anar tenint encara al front aquelles tres empremtes. Qui l'hi pogués treure… va pensar la nena.

L'endemà, quan el timbre de casa de l'àvia va sonar, la nena estava al jardí, amb aquelles ulleres de sol tan especials posades. I en aquest moment la nena veié admirada, gràcies a les ulleres que portava, que al front de la seva companya ja no hi eren, aquelles tres empremtes dolentes, només en quedaven tres petites cicatrius, tres punts minúsculs.

El que hi havia era una nova empremta, grossa, radiant i lluent: l'empremta de l'amistat. Acabava de fer un gran descobriment que deixaria empremta.

José Real Navarro

PREGUNTES PER AL DIÀLEG

L'educador les farà de manera oral perquè els infants les responguin també de manera oral.

1. Què hi havia escrit a la coberta de la llibreta que la nena va trobar al bagul?
2. Què passava quan una empremta queia sobre un ésser humà? Quin era el poder que tenien les empremtes sobre les persones?
3. Les empremtes que els altres deixen damunt teu, ¿et provoquen també pensaments bons o pensaments negatius, segons la mena d'empremta que t'han deixat?
4. Com es titula el capítol segon, el que tenia esborrat tot el que hi havia escrit?
5. Quin poder tenen les ulleres?
6. Quines empremtes va veure la nena al front de la seva companya de classe?
7. Com es van esborrar les empremtes negatives del front de la companya? Per què això és un gran descobriment?
8. ¿Recordes haver ajudat algú a esborrar les empremtes negatives que altres persones li havien deixat i que el feien patir?
9. ¿Recordes algú que t'hagi ajudat amb una empremta bona a esborrar empremtes negatives que altres t'haguessin deixat?
10. Del catàleg d'empremtes que hi ha a la llibreta, ¿quines tres empremtes t'agradaria deixar en els altres?
11. Del catàleg d'empremtes que hi ha a la llibreta, ¿quines tres empremtes no t'agradaria deixar mai en els altres? Per què?
12. Quines empremtes podries afegir al catàleg de la llibreta? Com les dibuixaries?
13. Com resumiries en una frase el missatge que vol dir aquest conte?

Activitat 1:
Endevina l'empremta

Es formaran grups de 2 o 3 persones. L'educador assignarà a cada grup 2 empremtes digitals del catàleg (si són repetides no passa res). Per a cada empremta que els ha tocat, hauran de pensar una escenificació d'uns 2 minuts de durada màxima en què es vegi clarament el comportament o acció que una persona fa a una altra per deixar-li aquesta mena d'empremta que els ha tocat.

S'establirà un torn de participació. El primer grup escenificarà la seva primera empremta. Quan acabin, els altres hauran d'endevinar quina empremta del catàleg han escenificat. Als qui els toca endevinar-ho només tindran una oportunitat de fer-ho; si no l'encerten, no podran continuar endevinant les altres. Després li tocarà escenificar una altra empremta al següent grup, i així successivament. Quan tots els grups hagin participat en la primera ronda d'escenificacions, començarà la segona ronda.

Activitat 2:
L'arbre de la VIDA que deixa empremta

L'educador lliurarà fotocopiada aquesta activitat que hi ha a la pàgina següent, i explicarà què han de fer. Al lateral de les puntes de les branques de l'arbre escriuran la mena d'empremtes bones que es comprometen a deixar en les persones amb què es troben o conviuen cada dia (familiars, companys d'escola, amics, coneguts…). No passa res si es repeteixen. Han d'omplir totes les puntes de les branques.

Una vegada ho hagin escrit, deixaran marcada la seva empremta digital a cadascuna d'aquestes puntes de les branques, de tal manera que sembli que són les fulles de l'arbre. Ho faran amb pintura de dits que els donarà l'educador. Quan hagin acabat, col·locaran aquest full en un lloc visible de la seva habitació perquè recordin cada dia el seu compromís de deixar empremta.

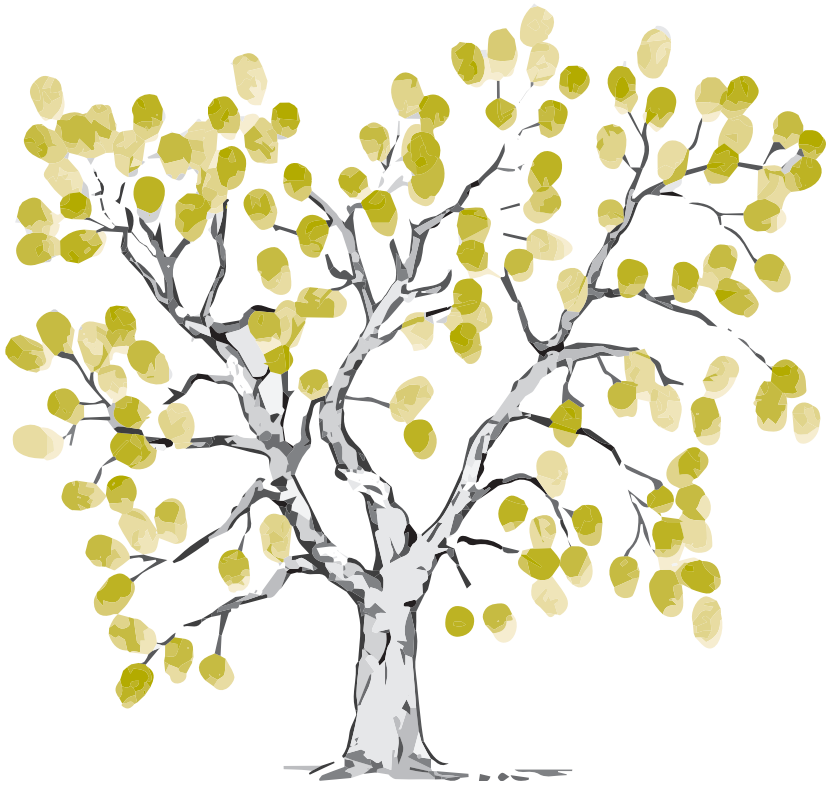

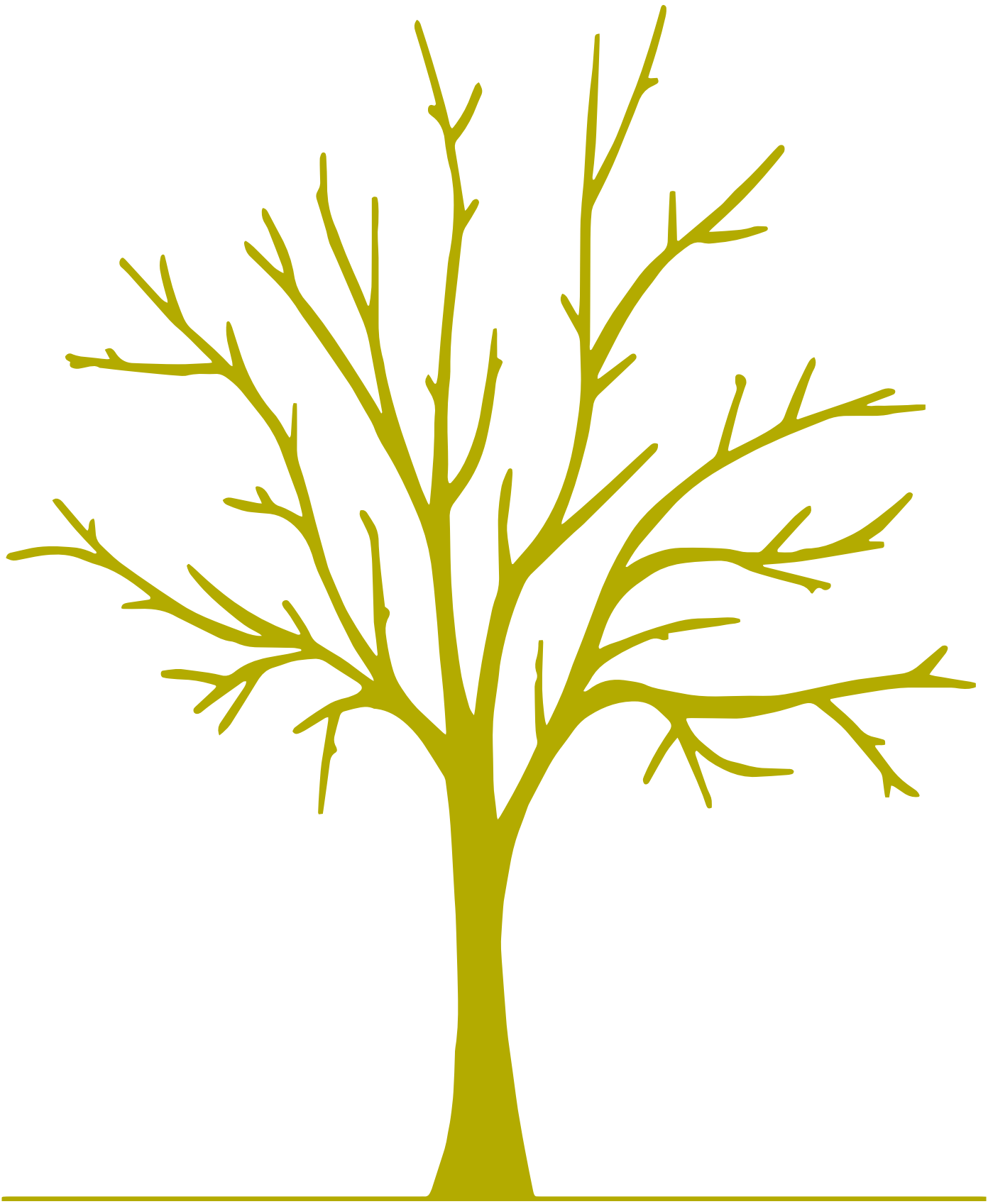

L'arbre de la VIDA que deixa empremta

Activitat 3:
Jesús passà deixant EMPREMTA

L'educador explicarà el que han de fer. De Jesús diu l'Evangeli que «passà per la vida fent el bé»; és a dir, passà per la vida deixant empremtes bones sobre els altres. Formeu grups de 2 o 3 persones i agafeu el catàleg d'empremtes que apareix al conte, i amb l'ajuda de l'Evangeli busqueu per a cada empremta bona del catàleg una escena de la vida de Jesús en què es vegi com Jesús deixa aquesta empremta sobre una persona. Després cada grup posarà en comú les escenes de Jesús que han trobat per a cada empremta.

Després de la posada en comú, l'educador els donarà fotocopiat aquest text-recordatori:

Recorda que Jesús t'estima tant que viu dins teu, en el teu cor. Viu allà on tu fabriques els pensaments, i de mil maneres et diu cada dia que t'estima, que és el teu amic incondicional, que pots comptar amb ell per desfogar-te i parlar-li dins el teu cor quan tinguis un problema, quan algú deixi damunt teu les empremtes dolentes.

Deixa't estimar per Jesús, parla amb Ell (això és la pregària) i veuràs com l'empremta de la seva amistat t'ajudarà a esborrar les empremtes negatives que altres puguin deixar damunt teu. I t'animarà perquè tu també deixis empremtes positives sobre els altres, per ajudar a esborrar les empremtes negatives que altres persones els han deixat.

PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Pregària

PER ESTAR A PROP TEU

Hola Jesús,
amic, germà
i Déu meu.
Una vegada vas dir: «Deixeu que els infants s'acostin a mi».
Jo vull estar a prop teu, Jesús,
cada dia i cada nit,
cada matí i cada tarda.
Cada minut i cada hora,
perquè, encara que no et veig, tu sempre estàs amb mi.
Encara que no et sento, tu sempre em dius «Ets el meu amic».
Encara que no et toco, tu sempre m'agafes de la mà
per ajudar-me en els moments dolents.
Encara que estigui sol sense ningú
tu sempre escoltes tot el que jo et dic des del meu cor.
Te n'alegres, de les coses bones que em passen,
i et fa mal allò que a mi em fa mal.

Si bé no et conec gaire encara,
tu, que m'has creat, em coneixes millor que ningú,
perquè m'estimes com les persones que més m'estimen.

Per això, Jesús, tu que em coneixes tant,
tu que coneixes fins i tot les moltes coses bones que tinc dintre meu,
i totes les coses bones que sóc capaç de fer, sense jo saber-ho,
vull demanar-te que m'ajudis i m'ensenyis cada dia
a mostrar tot allò de bo que hi ha dins meu.

Vull que m'ajudis a ser
com les persones que viuen sempre a prop teu
cada dia i cada nit,
cada matí i cada tarda,
cada minut i cada hora,
i que gràcies a això han après a ser com tu,
a ser persones sempre properes i obertes,
persones que sempre donen amistat,
persones que sempre donen un cop de mà en els moments dolents,
persones que sempre escolten i acullen els altres,
persones que se n'alegren per totes les coses bones que els passen als qui estan al seu costat,
o els fa mal el que als altres els fa mal,
és a dir, persones que saben estimar els altres
de la mateixa manera que són estimats per tu, Jesús,
amic, germà
i Déu meu.

Ara, amb les teves paraules, escriu a Jesús la continuació d'aquesta pregària demanant-li que vols estar més a prop seu... La teva pregària començarà igual: «Hola Jesús, amic, germà i Déu meu...»

Pinta de colors la teva pregària

Jesús, vull estar a prop Teu perquè m'ensenyis a ser com TU, SOLIDARI, JUST I FRATERN

Notes

Notes

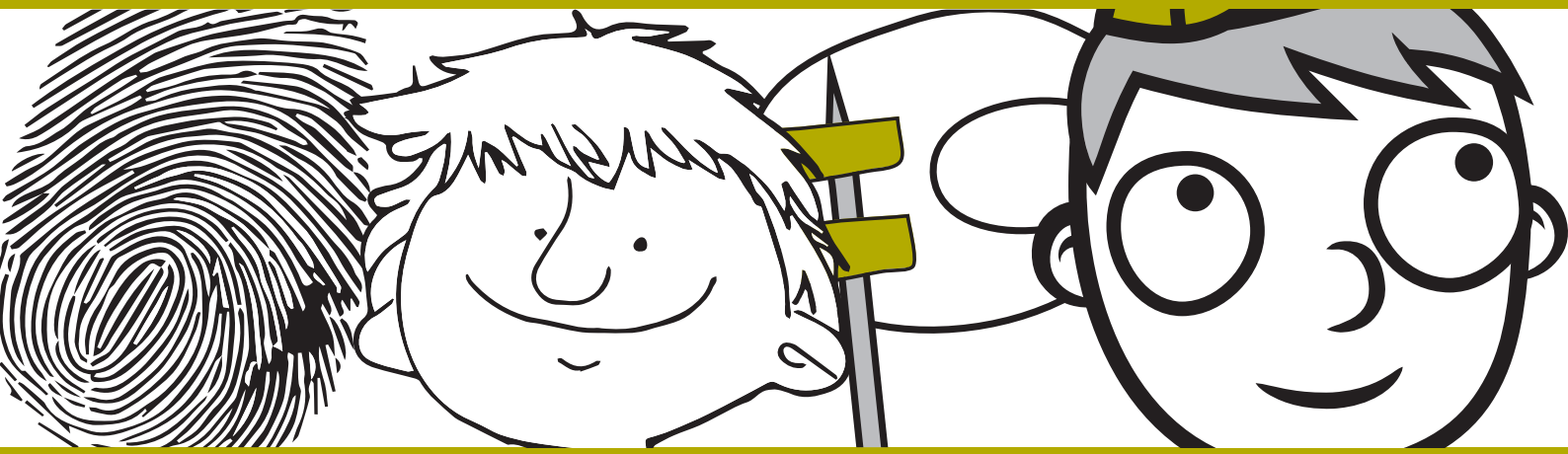

ESTIMA i VIU la JUSTÍCIA

Càritas

www.caritas.es